

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET

Stockholm, Iduns Tryckeri Aktiebolag.

N:r 17 (384)

Fredagen den 26 april 1895.

8:de årg.

<p>Prenumerationspris pr år: Idun ensam kr. 5:— Iduns Modet., fjortondagsuppl. » 5:— Iduns Modetidn., månadsuppl. » 3:— Barngarderoben » 3:—</p>	<p>Byrå: Klara Södra Kyrkog. 16, 1 tr. Allm. telef. 6147. Prenumeration sker å alla post- anstalter i riket.</p>	<p>Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas säkrast kl. 2—3. Redaktionssekr.: J. Nordling.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfredag. Lösnummerpris 15 öre (lösn:r endast för kompletteringar.)</p>	<p>Annonspris: 35 öre pr nonpareillerad. För »Platssökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv. Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad.</p>
---	---	--	---	--

Från årets »salonger».

Det var en tid, då konstverk af ett fruntimmer väckte förvåning. Såsom något märkvärdigt anfördes, att Angelika Kaufmann i förra århundradet täflade med manliga konstnärer i att måla utmärkta porträtt. Längre betraktades också i vårt århundrade Rosa Bonheur som ett sällsynt undantag, men då hon först hade skapat sig ett europeiskt namn, nämndes Amalia Lindegren redan länge hos oss som en framstående konstnärinna, och i hennes spår har ett icke ringa antal svenska kvinnor under de senare årtiondena vandrat fram mot konstens mål.

Hvar en utställning af konstverk uppstår, finnas numera alltid arbeten af kvinnliga konstidkare, och de täfla ej blott sinsemellan, utan äfven med de manliga utställarne. Det är icke alla målare och skulptörer, som hinna målet, men målare och skulptörer komma ej heller alltid dit. Med äro de svenska konstnärinnorna, så snart det gäller att visa nya alster af svensk konst, och med framgång för-

Clara Löfgren.
Gerda Kallstenius. Fanny Brate.

svara de sin plats, fastän den platsen alltid anvisas dem af männen. Själva ha de ännu ej rätt att bestämma något öfver en utställningsanordnande. I nämnden, som dömer om de anmälda arbetena, ha de ingenting att säga. En kvinnlig medlem af utställningsjuryn fördrages lika litet som en kvinna i konstföreningens styrelse eller inköpsnämnd. Där ha vi således ännu det gamla »kvinnan tige i församlingen».

Hon tiger undergifvet, till dess männen anse sig icke längre kunna neka henne att ha ett ord med i kamratlaget, men under tiden arbetar hon ihärdigt på sin egen konstnärliga utveckling och därmed äfven på den fosterländska konstens i allmänhet. Hennes bidrag till utställningarna öka otvifvelaktigt dessas konstnärliga betydelse.

Så är det äfven på de utställningar, som i år vittna om vår konstns närvarande ståndpunkt eller åtminstone om riktningen i våra konstnärers sträfvanden, ty det är svårt att afgöra om det ena eller det andra.

Man bygger icke upp någon lycka genom att svika sina gamla plikter.

A. Ch. Edgren.

Årets utställning är just enda beviset på ståndpunkten för konsten i allmänhet. En konstnär kan vara svagare ett år än ett föregående, utan att det hela därför är underlägset.

* * *

Så väl Svenska kostnärernas förening som Konstnärsförbundets nu pågående utställningar äga åtskilliga kvinnliga deltagare. Några bland dem ha redan förut föreställts för Iduns publik. Andra skola icke glömmas vid ett kommande tillfälle. För dagen ha vi nöjet att framställa fröken Clara Löfgren samt fruarna Fanny Brate och Gerda Roosval-Kallstenius.

Clara Löfgren har gjort sig mest känd som porträttmålaren. Hon är stockholmska och undervisades i konsten först genom enskild handledning af professor Wilhelm Wallander samt antogs sedan som elev vid Konstakademien 1870, där hon studerade till 1876. Redan under dessa studieår utställde hon (1873) i Konstföreningen och visade då en liten genretafla, benämnd »Katekesläxan», hvilken köptes af grosshandlaren F. Tjulander. Året därpå inköpte Konstföreningen ett annat genrestycke, kalladt »I tvättstugan».

Samma år målade fröken Löfgren ett porträtt af prinsessan Eugenie, som varldt änkedrottning Josefinas tillhörighet, men icke bör förväxlas med ett annat af samma prinsessa, hvilket målades 1879 och tillhör konungen. Konstnärinnan har ofta anlitats för att måla furstliga personer och att framställa officiella porträtt. Så utförde hon 1880 en reproduktion af den sist nämnda bilden af prinsessan Eugenie, hvilken beställdes af Gotlands nation vid Upsala universitet och pryder stora läroverkssalen i Visby. Samma läroverk äger också ett af fröken Löfgren 1887 måladt porträtt af prins Bernadotte, hvilket af prinsen skänkts till läroverket.

Af kronprinsen har hon målat mer än ett porträtt, åtminstone två i original — det är ej så lätt att hålla reda på Clara Löfgrens många furstliga bilder — af hvilka ett utfördes 1886 för kronprinsens husarregemente och ett annat 1890 för ett tyskt regemente.

Alla dessa äro originalporträtt, liksom generallöjtnant J. H. Rosensvärds bild, som 1885 målades för Värmlands regemente och det 1892 utförda för samma regemente af dess då afgående chef, öfverste C. H. Falk.

Dessutom har fröken Löfgren målat efter fotografi ett porträtt af afidne generalmajor T. Wijkander samt utfört kopior efter originalporträtt af förut afidne chefen för Värmlands regemente, bland hvilka Gustaf Mauritz Armfelt, som målats efter ett på Armfeltiska egendomen i Finland befintligt original.

Bland öfriga porträtt har fröken Löfgren 1888 målat ett af rektor M. Barkén, ett 1889 af handlanden N. F. Broander, liksom 1872 ett af tandläkaren G. Larsson och samma år af bryggaren A. Bjurholm. Konstnärinnan har således med sin pensel fram-

ställt personer ur olika samhällsklasser och äfven alltid lyckats karakterisera de olika individerna. Förmåligast har hon målat manliga porträtt, hvilket visar, att äfven en kvinnlig hand förmår gifva behörigt uttryck åt bilder af det motsatta könet, ty hennes porträtt ha vunnit bifall hvar de gjort sig kända. Hennes eget kön har dock, om också i ringare antal, gjorts till föremål för hennes konst. Bland de mera bekanta fruntimmersporträtten är, förutom prinsessan Eugenie här ofvan omnämnda, Olga Björkegrens (nu fru Fähræus), hvilket väckte upseende 1882, då det framställdes i Odettes roll, hvaruti den talangfulla skådespelerskan gjorde så stor lycka. På Svenska konstnärernas förenings utställning i år är fröken Löfgren representerad af ett porträtt af ett ungt fruntimmer, hvilken bild har många goda egenskaper, men som ej kan göra sig rätt gällande i anseende till ofördelaktig plats, samt ett annat af en ung flicka, hvilket fått en fördelaktigare placering.

På porträttområdet gör Clara Löfgrens konst sig i synnerhet gällande, men mången liten nätt genre har hon äfven målat under årens lopp, t. ex. hennes i Filadelfia 1876 utställda »Sorg» och den af Konstföreningen 1879 inköpta »Lägg ut dina nät försiktigt» samt af samma förening 1882 förvärfvade »Madelaine» och 1888 »Från ängen», hvilken senare numera är tillhörig hofapotekaren W. Sebardt.

Fröken Löfgren utöfvar sin fitiga talang i konstnärshuset vid Näckströmögatan, det af bildhuggaren Molin uppförda, där så många målare och bildhuggare förvärfvat ett aktadt namn och där konstnärinnan sedan många år har sin atelier, men då och då flyger hon ut i världen för att skaffa sig nya intryck. Hon har också idkat allvarliga studier i Paris, där hon uppehållit sig flere gånger under åren 1871, 81, 85 och 91, liksom hon rest i Holland, Belgien och Italien. Redan 1882 deltog hon i parissalongen, då hon utställde »Sommarstudier i Dalarne», sedan köpt af Konstföreningen, och 1885 uppträdde hon där med »Österåkerskulla» samt varldt fördelaktigt bedömd.

* * *

Om vi skulle följa med fru Brate på hennes »Segeltur»? Så heter den förtjänstfulla tafla, med hvilken hon i år deltagit i Svenska konstnärernas kappsegling, och det går i allmänhet friskt undan för denna konstnärinna, men så sköter hon också skoten på konstförfaret sätt, utan räddhåga, men ej heller med något öfverdåd.

Fanny Brate, född Ekholm, är också ett stockholmsbarn, nu nätt och jämnt 34 år. När hon var nitton, antogs hon till elev vid konstakademien, där hon sedan studerade med flit och framgång i sex år, vann flere utmärkelser och belönades redan vid 24 års ålder med högsta priset, kungliga medaljen, för en mycket lofvande tafla, »Konstvännen», hvilken väckte de verkliga konstnärernas uppmärksamhet och enhälliga

loford. Samtidigt visade Fanny Ekholm sin moders porträtt, som genom sin aktningvärda ärlighet i uppfattning och enkelt tilltalande framställningskonst gjorde ett mycket fördelaktigt intryck.

I den unga konstnärinnans målningsätt visade sig ren och oförfalskad natur, återgifven med konstens bästa medel och uppfattad med ett allvar, som gjorde den aktad och omtyckt af hvarje sann konst-älskare. För hvarje ny tafla af denna då ej fullt utvecklade, men med omisskänlig talang begåfvade målarenna kände man sig allt mera tillfredsställd. Ungefär samtidigt eller åtminstone under samma år som hon vann kungliga medaljen målade hon genrestycket »På väg från skolan» och året därpå, 1886, »En julidag», framställande små flickor som plocka smultron, enkelt och hjärtligt återgifvet, kan man säga, men utan någon sentimentalitet. Det året erhöi hon ett stipendium, som satte henne i tillfälle att tillfredsställa den lifliga åstundan att företaga en resa till Paris. Där vistades hon också förra hälften af 1887 och arbetade fitigt på Colarossis atelier samt hemförde därifrån vidgad synkrets och uppöfvad teknik.

Men så gifte konstnärinnan sig. Konstvännerna sågo betänksamma ut och befara, att det vore slut med Fanny Ekholms målning. Icke kan en gift kvinna, en maka och husmoder, hvilken har så mycket att sköta och vaka öfver, få tid, ej ens lust att vidare tänka på konsten, åtminstone icke att därät ägna all den kärleksfulla omvårdnad, som den kräfer, det nit och det intresse, hvarpå den gör anspråk. Konsten är en fordringsfull härskare och en något pockande älskare, hvilken icke lider någon medtäffare.

Fanny Ekholm eller, såsom hon efter sitt giftermål med lektorn Erik Brate heter, Fanny Brate har dock visat, att om äfven konsten får för någon tid lämna försteget åt den husliga lyckan, den dock icke behöfver rymma fältet. Äfven såsom fru Brate har Fanny Ekholm målat förträffliga taflor och har ådagalagt, att påståendet om gifte konstnärinnors omöjlighet för konsten ingalunda är tillförlitligt. Detta kan ju mycket bero på olika individers olika förmåga, men såsom regel har påståendet ingen giltighet. Fru Brate har icke, enligt hvad de som närmare känna hennes förhållanden enstämmigt intyga, försummat någon af sina husmoderliga plikter och likväl icke åsidosatt konsten. Det kan vara skäl att taga vara på hvad detta exempel visar, för att vederlägga hvad man så ofta får höra, att är konstnärinnan maka och moder, så få man och barn på ett ganska ofördelaktigt sätt erfara följderna däraf eller också är det konsten som blir lidande, ett föregifvande, som ej sällan begagnas för att skrämja kvinnorna från all tanke på konstnärlig verksamhet.

Fru Brate fortfor att måla och målade med allt mera stadgad konstnärlig säkerhet. Bland hennes taflor glömmes konst-älskaren icke »Burgviks hamn» från 1887, »På verandan» 1890, »Midsommar» 1891

o. s. v. Det var endast djupa familjesorger, hennes fars och ett af hennes tre små barns död, som för någon tid hämmade hennes verksamhet, under år 1894, men hon är nu åter i full verksamhet.

På de anonymas första utställning tilldrog sig en tämligen stor duk, figurer och landskap, kallad »En ledig stund», mycken uppmärksamhet. Det var ett godt arbete. Dess upphof befanns vara fru Brate, men innan man fick veta det, hade konstlärarne redan tillräckligt yttrat sitt erkännande. Under eget namn hade hon 1892 på Svenska konstnärernas förenings första utställning visat en förträfflig interiör med figurer, »Midsommar», solig och barnaglad, men där glädjen bands inomhus. Det var en både i uttryck och färgharmonisk älsklig målning. På samma utställning fanns ett högst tilltalande porträtt, en bild af hennes man, hvilket ådagalade, att hon ingalunda glömt porträtteringskonsten, sedan hon målade sin mors bild, utan däruti erhållit ännu större styrka, hvilket äfven bekräftades af ett damporträtt 1893.

Fru Brate befinner sig ännu otvifvelaktigt i utveckling, och likväl visar hvad hon redan målat, att hon fullt behärskar sin konst samt däruti lägger en personlighet, som kännetecknar allt hvad hon frambringar.

* * *

Yngst af de tre konstnärinnor Idun i dag framställer är fru Gerda Roosval-Kallstenius, men hon har sannolikt en vacker framtid inom konsten. Det är därför icke mångfalden af hvad hon hittills utträttat, som manar att lämna hennes bild och säga ett par ord om hennes målningar, men i den på hvad man hittills sett af henne stödda vissheten, att hon en gång skall intaga ett framstående rum inom den fosterländska konsten, anser sig Idun böra fästa sina läsarinners uppmärksamhet på denna unga målarinna.

Gerda Roosval är född i Kalmar och har nu nyligen fyllt 30 år. Hon inträdde vid Konstakademiens skolor 1885, där hon 1889 belönades med hertigligen medaljen för prisämnet i figurmålning, »Petrosas lönmordsförsök mot Karl den nionde». Sedan har hon då och då gjort sig påmind på utställningarna, men studerade i utlandet i tre år, under hvilka man här hemma icke såg mycket af hennes arbeten. Hon hade nämligen 1891 ingått äktenskap med landskapsmålaren Gottfrid Kallstenius och följde honom samma år på den studieresa han som konstakademiens stipendiat företog till Frankrike och Italien, under hvilken det unga konstnärsparet vann sig om att inhämta allt, som kan vinnas genom flitigt arbete på de platser, där konsten företrädesvis blomstrar. Från dessa läro- och vandringsår återkommo makarna Kallstenius sistlidet år och ha nu uppslagit sina bopålar här i Stockholm, flitigt arbetande vid hvarandras sida.

Bland de tafflor, som fru Gerda Roosval-Kallstenius senast fullbordat, äro de hon nu har på Svenska konstnärernas förenings utställning, bland hvilka ett barnporträtt i hel figur väcker synnerlig uppmärksamhet genom den utomordentligt kraftiga färgen i lysande gult, hvaruti klädningen är hållen. Det är »briljant» i högsta grad och visar målarinnan som en ganska betydande kolorist. Mindre lysande, men innerligt och fint, af en älskvärd verkan är hennes »Barnkammarens bok», en flicka med ett litet

barn i sitt knä, ett litet konstverk, som hvarje vän af sann konst betraktar med stort nöje, och till hvilket man så gärna återvänder vid hvarje förnyadt besök på utställningen.

De tre konstnärinnor vi nu framställt äro i sin pensels uttryckssätt ganska olika, men ha det gemensamt, att de alla bära vittne om kvinnans förmåga att utföra aktningvärd verksamhet inom målarkonsten.

Claës Lundin.

Kung Drömmare.

*Kung Drömmare, kung Drömmare,
Han trifs ej i slottets salar.*

*Han lägger gyllene kronan af
Och griper sin gamla vandringsstaf
Och till sin hofnarr talar:*

*»Tag kronan, narr, tag mantelen blå,
Till främmande land mina tankar stå...»
Kung Drömmare han vandrar
Från kungsstadens gator grå.*

*Kung Drömmare, kung Drömmare,
Han vankar vida slätter.*

*— Hvar väntar liten Karin min,
Hvar går hon ensamma stigen sin
I längtans långa nätter?
Hvar blommar din sorg, hvar doftar din*

*gråt,
Hvar spelar din kärleks fåglalåt...?
Kung Drömmare han irrar
Mot skogen sin ändlösa stråt.*

*Kung Drömmare, kung Drömmare —
Och somrar gry och svinna,
Och höstar föröda, hvad vårar byggt,
Och välden stiga som fåglars flykt
Och sjunka som moln och förbrinna.
Och narren är murad i grafven in —
Kung Drömmare, hvar är tronen din?
Kung Drömmare, han slumrar
I skogen hos kärestan sin...*

Karl Erik Forsslund.

Tjänareförsäkring.

Vid ett sammanträde inom en enskild förening härstädes (Nya Idun) väcktes i början af innevarande månad rörande tjänareförsäkring ett förslag, hvilket åsyftade beredandet af lifräntor åt tjänare, genom små årliga insättningar, hvilka efter hand skulle stiga i samma mån som tjänare längre kvarstanna i samma tjänst.

För att bereda en större krets tillfälle att närmare taga del af ifrågavarande förslag

samt att yttra sig öfver detsamma, hade ett trettiotal personer inbjudit till ett möte, som den 17 april hölls å hôtel Continental, hvars stora sal var i det närmaste upptagen af intresserade herrar och damer.

Vid detta möte redogjorde förslagsställarinnan, fru *Hanna Palme*, född *von Born*, för ofvannämnda förslag. Fru P. framhöll, hursom, då tjänaren i vår tjänst offrade och lefde upp sitt enda kapital, sin arbetskraft, man med full rätt kunde sätta i fråga, om ej vi husbönder på ett mera effektivt sätt än genom löneförhöjning skulle kunna bidra att å vår sida för dem samla ett kapital för den tid, då deras krafter ej mera kunna hjälpa dem.

Efter att hafva påpekat den ringa utsikt som förefinnes för att den nu föreliggande Kungl. propositionen om arbetarförsäkring, hvari äfven tjänareförsäkring ingår, skall blifva antagen, framhöll tal. huru svårlost det s. k. tjänarespörsmålet är. Mellan gamla tidens patriarkaliska förhållanden, då tjänaren utan tanke på förbättring af sina villkor stannade länge hos samma husbonde, men då också samtidigt ansågs såsom en familjemedlem, hvars ålders dagar i regel voro tryggade, och våra dagars mera lösa lättrörliga förhållanden, är skillnaden stor.

»Tanken om människovärde och människorätt har alltmera väckande gått genom världen. Tjänaren är icke endast i kristlig mening sin husbondes like, utan det är en medborgare eller medborgarinna, som mot en viss aflöning förrättar vissa sysslor åt en annan medborgare eller medborgarinna. Att denna förändring är naturlig och riktig, är min öfvertygelse, men om den bragt mera lycka åt den tjänande klassen, är en ännu obesvarad fråga, som dock ej hör hit. Faktum är, att tjänarnas uppfattning om sin ställning numera är en helt annan än förr. Tyvärr inses det naturliga i detta af alltför få af oss matmödrar. Vi känna visserligen, att världen vuxit ifrån den patriarkaliska tiden med dess fel och dess förtjänster, bland de senare främst känslan af ansvar och solidaritet hos husbonden gentemot tjänaren, men det finnes dock de, som i trots af tidsandan uppställa såsom enda norm för förhållandet mellan tjänare och husbönder den föräldrade legostadgan af 1833. Denna olikhet i uppfattning hos många af vår tids husbönder och tjänare är det som främst gör tjänarespörsmålet så svårt.»

I betraktande af en tjänarinns vanliga utveckling torde man få en ledning i bedömandet af hvad som kan göras med afseende på tjänarefrågan i dess helhet. I regel kommer hon ung från landet och får oftast en underordnad plats med ringa lön. Hon sträfvar ständigt efter något bättre, byter ofta om plats, kommer slutligen högre upp på platsernas och lönerns rangskala. Men rörligheten i förhållandena fortgår. I regel stannar hon ej många år på hvarje plats, hon fäster sig vid ingen och intet och har ingenstädes fast fot. Hemlös, ty alltför sällan känner hon sig ha ett verkligt hem hos husbondfolket, och utan band står hon ute i lifvet; med det kanske aflägsna hemmet på landsbygden har hon förlorat snart sagdt hvarje förbindelse, frestelser af mångahanda art lura på henne. Under antagande af att hon kunnat undgå dessa frestelser, att hon icke lockats af landet på andra sidan Atlanten och att hon ej fått tillfälle att som maka bilda eget hem, så står hon där snart nog som en gammal, mer eller mindre ut-

sliten tjänarinna. Stundom har hon under sin krafts dagar kunnat lägga å sido någon sparad penning, men denna är dock i regel för obetydlig att därpå lefva, och den kan knappast vara synnerligen hög, då man betänker å ena sidan lönens belopp och å andra sidan fordringarna, särskildt i hufvudstaden, på klädsel m. m.

Kanske hon på gamla dagar har så mycken kraft i behåll, att hon kan tjäna ett torftigt bröd som hjälp i husen, kanske någon släkting i hennes hembygd tar sig an henne, men kanske å andra sidan att ett dystert fattighus är det enda hem som återstår henne. Det har ju bildats ett tjänarinnehem, men dess välsignelsebringande verksamhet kan ej utsträckas till alltför många. Hufvudsumman är, att hon vid den ålder, då eljes en trogen arbetare borde kunna draga sig tillbaka och någorlunda sorgfritt fortleva sin arbetsdags afton, oftast står utan möjlighet att uppehålla sig själf.

Tal. framhöll hurusom ständiga platsombyten hörde till det mest karaktäristiska för nutida förhållanden. Om däri en ändring kunde vinnas, skulle samkänslan mellan husbondfolk och tjänare stärkas, man skulle lära sig ömsesidigt förstå hvarandra, husbondfolket finge mera intresse och skulle taga mera del i sina tjänares enskilda förhållanden och deras framtid, dessa skulle alltmera sluta sig till sitt husbondfolk och få intresse för deras hus. Ömsesidigt skulle de finna sitt intresse och sin lycka i att bandet blefve allt intimare.

Under påpekande af att, fränsetd olikhet i bildning och samhällsställning, förhållandena mellan tjänare och husbonde icke borde vara ett väsentligen annat förhållande än mellan chefen på ett kontor och hans biträden, kom tal. till den slutsats, att vill man föra tjänarefrågan framåt, måste man se till att liknande förmåner — successiva förbättringar i villkoren samt pension — som tjänstemännen på ett kontor bekomma, äfven komme tjänare till del. Därigenom vinner man dels fördelen af att kunna hoppas att länge få behålla samma tjänare och dels tillfredsställelsen att ha gjort något för en trogen tjänares ålderdom.

Det är i nåendet af dessa bägge mål, som fru P:s förslag utmynnar. För beredandet af en lifränta utan alltför stora uppoffringar på en gång, äro smärre afsättningar under en längre följd af år nödvändiga. Dessa afsättningar hade förslagsställarinnan tänkt sig inom vissa gränser successivt stigande alltefter den längre tjänstetiden, hvarigenom tjänaren uppmuntrades att längre kvarstanna på samma plats. Tal. hade tänkt sig, att efter 1 års tjänst skulle insättas t. ex. 3 eller 5 kronor, den s. k. grundinsättningen, efter två år ytterligare 6 eller 10 kr., och därefter 3 eller 4 eller 5 gånger grundinsättningen, allt eftersom tjänaren kvarstannade i tjänst under ytterligare 3, 4 eller 5 år. Högre än till 5 gånger grundinsättningen hade tal. icke tänkt sig öknin- gen, äfven om tjänaren kvarstannade längre tid än 5 år.

Som exempel meddelades, hurusom en tjänarinna efter endast 8 års insättningar, med en grundinsättning af 5 kr., hade att vid 55 års ålder uppbära en lifränta af 39 kr. eller 70 % af den lägsta för tjänarinnor i det kungl. lagförslaget påtänkta pensionen. Flertalet tjänarinnor tjänar dock betydligt längre tid och på så sätt beredes

dem med insättningar under hela tjänstetiden ganska betydande lifräntebelopp. Tal. demonstrerade åtskilliga å en tabell sammanställda exempel, hvaraf här må meddelas ett par. En tjänarinna, som på de olika tjänsteplatserna kvarstannat i resp. 2 + 1 + 3 + 8 + 2 + 8 + 10 = 34 år, erhåller efter 5 kr. insättning redan vid 50 års ålder en lifränta af 92 kr. eller vid 55 år 137 kr. Mot 3 kr. grundinsättning blifver lifräntan vid de olika åldrarna 55 och 82 kr. En tjänarinna, som tjänat resp. 11 + 10 + 5 + 7 = 33 år, erhåller efter samma grundinsättning vid 50 års ålder 104 kr. eller just samma belopp, som enligt det kungl. lagförslaget en tjänarinna skulle få, om hon varit i tjänst till 70 års ålder. Vid uppnådda 55 år skulle denna tjänarinna bekomma en lifränta af icke mindre än 154 kr.

För att nå dylika högst afsevärda resultat, måste insättningarna på lämpligaste sätt fruktbargöras. Dessa skulle under vinnande af vissa fördelar kunna göras hos Rän- och kapitalförsäkringsanstalten, men då denna anstalt icke till beloppet *garanterar* några lifräntor, utan endast utlofvar så stor pension, som anstalten i en framtid kan komma ut med, så syntes det tal. fördelaktigast att vända sig till ett solidt lifförsäkringsbolag. Ett dylikt bolag kan dock icke antagas vara villigt att direkt afsluta dylika affärer, att direkt från insättarne upptaga de ytterst små insättningarna och att under försäkringstiden stå i direkt förbindelse med ett kanske mycket stort antal små försäkringstagare. För att ett dylikt bolag skall ingå på en sådan affär, fordras en mellanhand, så att bolaget endast har med *en* att göra. Men i så fall torde bolaget kunna bereda afsevärda fördelar.

För beredandet af en dylik mellanhand, ansåg tal. det vara nödvändigt att bilda en förening för tjänareförsäkring. Genom en sådan förening skulle vinnas, dels den nu omtalade fördelen ur försäkringssynpunkt och dels en fast sammansluten organisation, som kunde verka för utbredningen af tjänareförsäkringen och ägna denna sak sin tjänst. Föreningen, som icke skulle hafva års- utan endast inträdesafgifter, skulle uppsamla insättningar från de olika husbönderna, redovisa dem till det försäkringsbolag, med hvilket aftal träffats, i sinom tid därifrån uppbära lifräntorna och därefter utbetala desamma.

Efter en kort diskussion uttalade mötet enhälligt sina sympatier för detta förslag samt uppdrog åt inbjudarne att utarbetsa detsamma i detalj och att för den ifrågasatta föreningen uppgöra stadgar m. m.

Att skiljas...

Af *Fiore della Neve*.

Öfvers. för Idun.

»Det kan inte längre fort fara på detta sätt, Georg. Om jag inte längre kan göra dig till lags, så är det bäst, att vi ju förr dess helle få ett slut på hela historien,» sade jag.

»Alltså skiljas...?» frågade min man.

»Naturligtvis!»

»Det är väl ändå att gå en smula för långt,» svarade han med sitt outhärdliga le-

ende. »För att jag emellanåt gör en anmärkning...»

»Emellanåt! Allt sedan du steg upp, har du inte annat gjort än brummat i ett. Hör nu en gång: en skicklig husbällerska, som du kan kommendera bäst dig lyster, och som du kan köra på dörren, om det behagar dig, passar för dig mycket bättre än en hustru, som du vill behandla som slafvinnor och som inte vill tåla det. Hela dagen är åter fördärfvad för mig.»

»Min också, det försäkrar jag dig.»

»Så kan det inte fort fara! Mamma, som alltid vårdat sig så ömt om mig, måste en gång få veta, hur du behandlar mig.»

»Om din mamma, i stället för att skämma bort dig, hellre hade lärt dig röra på fötterna och se till, att allt i huset vore i ordning, hade det varit bättre för oss båda.»

»Så? Skall du nu också skymfa mina föräldrar?» Jag steg upp från kaffebordet och satte mig i ett hörn och grät.

Det hjälpte ej mer! Han kom ej för att kyssa bort mina tårar, och jag blef nu på allvar förbittrad. Om mina bekymmer redan voro honom likgiltiga, så passade vi icke mer för hvarandra.

Han tog lugnt sin rock, sin käpp och hatt och sade:

»Jag går nu till kontoret. Före kl. 12 kan jag inte göra något åt saken, men om du efter frukosten ännu tänker som nu, så kunna vi göra sällskap till notarien.»

»Till notarien?»

»Ja visst. Innan folk som vi komma med något dylikt till domaren, sörja de vanligen först för, att förmögenhetsfrågan är ordnad. Och det kan ju häst den gamle Behrman, din jurist. Vi fara alltså först till honom. Jag beställer en vagn till half tre, ty en så gammal man och vän i familjen skall naturligtvis göra sig all möda för att vädja till våra känslor, och jag har ingen lust att föra dig vid armen med förgråtna ögon och röd näsa!»

Hur groft han sade detta!

Jag svarade genast:

»Låt mig då gå ensam, jag skall nog hitta hem äfven utan din arm.»

Han fäste sig ej vid min hotelse, ja, han skrattade till och med åt mig. Och med en sådan man skulle jag sammanlefva? Vi hade redan dragits med hvarandra i fyra månader! Nej, omöjligt!

»Adjö, Alma!»

Jag svarade ej. Dörren stängdes lugnt bakom min rygg.

Jag var ensam. Den där idén med gamle Behrman, som så ofta plögade komma till oss för att få sig ett parti med pappa, behagade mig ej alls. Han uppvaktade mig, då jag var liten, ideligen med dockor, en gång gaf han mig till julklapp mitt namn af choklad, och kort före mitt bröllop hade jag fått ett litet sybord i lysningspresent utaf honom. Han lyckönskade mig också så hjärtligt till vår förlofning, och på vår bröllopsdag höll han ett så vackert tal till brudparet. Nu skulle han naturligtvis göra alla möjliga invändningar och behandla mig som ett egen-sinnigt barn. Han vet ju inte, hvad allt en kvinna får lida, han har naturligtvis ingen känsla för, att en man med allehanda små elakheter kan bringa sin hustru till förtvifvan.

Men att den gamle mannen skall skaka sitt hufvud däröfver, det kan inte vara något skäl för mig att tillbringa hela mitt lif i slafveri. Det blir nog snart många flere, som skaka sina hufvud öfver den saken.

Är det icke sorgligt: tjugutvå år och en hustru, dömd till öfvergifvenhet för återstoden af sitt lif! Utan hopp, utan tröst, ty jag vill ej veta af någon tröst. Jag kan inte uthärda med Georg, ehuru han — i jämförelse med andra män — nog ändå är den bästa. De flesta fara ändå hänsynslösare fram. Och otrogen är han då icke, jag vet hvarje minut, hvar jag har honom.

Hvem hade en gång kunnat tänka detta om oss! Och dock måtte mamma ha genomskådadt honom redan under vår förlofningsstid, ty hon sade en gång till mig: »Alma, var dock en smula uppmärksamare i småsaker; den husliga lyckan beror ofta af ganska små ting. Och Georg, en så hyggelig ung man han nu än är, fäster sig mycket vid småsaker!» — En hyggelig man! Jag undrar hvad mamma nu skall säga, när jag full af förtviflan kommer åter till hemmet?

Där sitter jag nu åter ensam och allena ända till klockan tolf, liksom hvarje dag. Förr gladde jag mig alltid åt hans hemkomst, emedan den medförde sällskap, muntran, men nu längtar jag ej längre därefter. I går vid denna tiden visste jag väl, hur jag skulle fördrifva timmarne; ja, jag hade till och med brådtom. Jag arbetade på en papperskorg. Den andra var knappt ett år gammal, och han höll mycket på den, emedan den var en skänk från mig under vår förlofningsstid. Men för fjorton dagar sedan råkade jag stöta ned bläckhornet öfver den, och nu är den totalt fördärfvad. Nu håller jag på med en ny till julafton — höll på, menar jag, ty under nuvarande omständigheter kommer jag naturligtvis inte att ta ett styng vidare på den. Jag vill i alla fall ännu en gång ta fram den; det är skada, att den aldrig skall bli fullbordad, den skulle ha behagat honom så väl!

Hade inte Georg också frågat, om inte hans papperskorg åter kunde bli tömd någon gång? I förrgår, tror jag. Det var sant, nu är tid! En sådan mängd papper! Det är ett brokigt innehåll i en sådan där gammal papperskorg!

Korsband från tidningar, cirkulär och prospekt, ett par sönderrifna brevkort, här en inbjudning från Fridbergs till supé — jo, de komma att göra sköna ögon, när de få höra talas om vår skilsmessa! — Hvad är det? Det är ju mammas stil! Bitar af ett bref, som jag inte hört talas om. Hvad har Georg att korrespondera med mamma om bakom min rygg? Skulle han i hemlighet ha beklagat sig öfver mig? Men det ligger inte i hans karaktär!

Om jag kunde passa ihop bitarne? ... »Almas smak...» Hvad är det med min smak. Tyvärr felas ett helt stycke, men på följande rad står något om »ranater»... Hvad kan det vara? Ah, jäså, granater! Ännu ett par bitar, och jag har hela raden... Här, det passar. »Men du har ju till julafton ännu god tid att själf omfamna henne...» Omfamna mig? Hvarför det? »Du såsom armband skall nog i alla fall vara henne kärare än ett af granater.» Jo, jo, här känner man igen mamma, alltid vitzig... Det är alltså frågan om ett armband, som Georg ämnar skänka mig till julkapp. Den snälla Georg!...

Men allt det där är nu förbi, om vi gå till gamle herr Behrman. Och det är en så långvarig historia, det där att låta skilja sig; det drar, tror jag, år om, innan alla formaliteter äro uppfyllda. Och sedan måste vi ännu en gång tillsammans besöka domaren. En pinsam tillställning. Jag önskar, att det kunde gå fortare... Jag måste höra med

Georg, om det inte är möjligt. Han vet besked om allting och känner alltid den kortaste vägen. Jag måste också fråga honom, om domaren kommer att anse skilsmessoorsakerna giltiga, ty jag vill inte göra någon löjlig figur i rättsalen. Jag tycker mig redan stå där i stor toalett, eller bättre i svart, med en svart slöja, och så afvisas med orden: »Men, min kära fru, hvad är det där allt för småsaker!»

Det kanske vore bättre att inte ge sig uti det, och så är mig också besöket hos den gamle herr Behrman så motbjudande, men jag kan väl inte göra mig löjlig inför Georg och slå till reträtt. Han skulle triumfera! Och ändå... Jag har alltid varit en smula het och häftig, men försoningen efteråt var också alltid så ljuf. Kanhända kan det också denna gång låta bota sig.

Jag fruktar blott, om jag nu ger vika, att Georg kommer att känna sig förorättad. Jag tror, att jag gått en smula för långt. Jag skall försöka blidka honom... Jag skall låta göra eld i salongen, och jag skall skicka Augusta efter ett stycke fågelpastej, Georg är en läckergom... Hvad jag är löjlig! I dag på morgonen ville jag låta skilja mig, och nu gör jag allt möjligt för att bringa min herre och man i godt humör!...

Så, nu är allt i ordning, nu kan han komma... Där är han ju redan! — »God dag, lilla gubbe! Har du... har du redan beställt vagnen?»

»Ja, Alma; men det är ett så härligt väder, att jag har tagit en öppen tvåspännare till klockan half tre. Om då gamle herr Behrman inte är hemma, kunna vi ju än en gång fara en liten rundtur i parken... En kyss?»

»Kära Georg! Låt oss hellre först fara till parken. Sedan kunna vi ju se, om vi vilja till den gamle herr Behrman.»

En studentskeförening.

Studentskorna i vårt land — för blott några år sedan helt få — utgöra numera ett ganska stort antal. Det är rätt många af dem, som vid våra universitet fortsätta sina studier. Rätt många — och dock utgöra de endast omkring 2 % af hela antalet studerande vid högskolorna, så öfvervägande är ännu det manliga elementet. Det är ej att undra på, om därför dessa kvinnliga vetenskapsidkare ännu betraktas som »pionierer», som arbeterskor på ett föga röjdt fält. Det är då också naturligt, att mellan dessa unga kvinnor, som ägnat sig åt en af deras kön ännu blott föga upptagen verksamhet, en stark gemensamhetskänsla skall spira upp. Fastän de tillhöra olika ämnesgrupper och fakulteter, fastän de äro splitttrade i olika nationer, hafva de dock känt sig höra tillsammans och känt ett behof af samhörighet — just till följd af det stora gemensamma intresse som de äga.

Ur detta behof framsprang våren 1892 »Upsala kvinnliga studentförening», hvilken från och med denna termin finnes upptagen bland de föreningar, för hvilken universitetskatalogen redogör. Där står äfven under dess namn i korthet angifvet det mål, som den satt före sig i orden: »Föreningens uppgift är att utgöra ett samband mellan de kvinnliga studenterna vid Upsala universitet».

Föreningen brukar sammanträda en gång i månaden, vanligen på Hushållsskolans lo-

kal. Som oftast är fallet vid dylika föreningar, klyfves sammankomsten i tvänne delar, en mera allvarlig-teoretisk och en mera sällskapsartad. Först håller någon af medlemmarne ett föredrag i något ämne, som faller inom det kvinnliga verksamhetsområdet eller är af allmänare intresse, och som medlemmarne representera så vidt skilda grenar af ämnen, är ingen enformighet vid valet af sådana att befara, ej heller saknas aktuellt intresse. Så har denna termin ett föredrag afhandlat: »Naturvetenskaperna vid våra flickskolor», ett annat »Hôtel de Rambouillet», för att nu nämna exempel från den senare tidens verksamhet.

På föredraget följer diskussion, och man kan lätt tänka, att det uppstår ett lifligt meningsutbyte, som både är upplysande genom de sakliga inlägg som göras och utbildande genom den formella färdighet, som dylika debatter äro ägnade att gifva.

Sedan vidtager samkvämet med en enkel supé, den kanske lifligaste delen af kvällens förhandlingar, då utbytet af tankar och erfarenheter är ifrigast, då det friska skämtet och det otvungna löjet härska. Och när man skiljs åt, har kvällen förflutit snabbt och angenämt, och har på samma gång ej varit blott »til Lyst».

Det är klart, att dessa sammanträden, hur intressanta och omtyckta de än äro, likväl bilda blott en länk i den ked, som föreningen är afsedd att vara, fastän deras betydelse ej får underskattas. En kväll i månaden kan ju tyckas ganska litet, men tvifvelsutan har föreningen här valt det rätta »gylene lagom». Och sin kanske största betydelse vinna sammankomsterna genom sin prägel af mångsidighet, det blir ett icke så ofta förekommande utbyte af tankar och åsikter mellan kvinnor, som ägnat sig åt vetenskapens olika grenar, och någon fackdiskussionsensidighet undvikes.

Men föreningens verksamhet mellan sammanträdena torde vara ännu betydligare; detta att bistå kamrater, som äro nykomna och vända sig till sina äldre, erfarna systrar för att erhålla hjälp och råd, detta att i möjligaste måtto ersätta den ensamma hem och vännar, detta är i fullaste bemärkelse, »att vara ett samband mellan de kvinnliga studenterna», och föreningen har de bästa förutsättningar att fylla denna uppgift både genom den förträffliga ledningen och den allmänanda, som besjälar dess medlemmar.

Familjebref och hjärteband.

I nr 13 af Idun förekommer under rubriken »Skrifva bref» en artikel, som helt säkert vinner genklang i mångt kvinnohjärta. Författaren drager i härnad mot det tvång vi kvinnor ålägga oss att skriva bref mot vår vilja och lust, bref, som blifva »ett mischmasch af hyckleri och nonsens», bref, som visa, att vi med deras skriva endast gjort oss skyldiga till »en af dessa vanliga hvardagslifvets konventionella nutidslögner.» En hård dom, kan det tyckas, öfver våra stackars ofta med möda hopplitate epistlar, men en dom, som säkerligen i många fall innebär en rättvis — om ock hårdsmält — sanning.

Naturligtvis kan här ej vara tal om hvad man skulle kunna kalla familjebref, d. v. s.

Norrköpings bomullsväfna-
till fabrikspris.

Vadstenaspetsar
öjämeförigt största lager,
lika billigt som å tillverkningsorten.

Almedahls Duktyger,
Handdukar, Lärfter till fabrikspris.

Handväfda Linnevaror
i parti och minut.

Regeringsgatan 22
Låga, bestämda pris.

Vadstenaboden

Möblering och Dekorering
af väningar verkställes stilriktigt och elegant.
Största urval af goda modeller uti olika stilarter.

Sängar och Sängkläder, Möbetyger,
Mattor och Gardiner m. m., m. m.

Carl Johansons
Möblerings-Affär,
Drottninggatan 45, 1 och 2 tr.

sådana bref, som tidt och ofta växlas mellan föräldrar och barn, syskon o. s. v. Jag vet en aldrig far, en praktiskt anlagd man, som ej tål känsloutgjutelser, djupare tankeutbyte och dyl., men som af hvart och ett af sina 5 bortavärande barn kräver ett bref i veckan. Hur vore det möjligt att ej många af dessa bref blefve banala — för den utomstående, för den de icke äro ämnade till? För det älskande faders- eller modershjerta, som väntar dem, äro de helt säkert i all sin torftighet alldeles icke banala.

Nej, de bref, som fejden gäller, äro de, som damerna skriva till sina vänner eller till sina »låts-goda-vänner», som jag en gång hörde ett par flickor helt ärligt kalla dem. Då det emellertid väl är antagligt, att »låts-goda-vännerna» ej få så särdeles många bref, kunna vi ju lämna äfven dem ur räkningen, och så hafva vi då kvar endast vän-brefven.

För att nu gå till den där lilla frun i herr Lennart Hennings' artikel, så kan man ej neka henne ett visst medlidande, där hon sitter vid sitt skrifbord, petande ihop sitt lilla »mischmasch». Hon äger kanhända ett lifligt, för intryck känsligt sinne, ett varmt hjerta, ett gladt, godt lynne, ja, hvarför icke — en god begåfning, och så utrustad har hon ända från barndomen varit sympatisk för människor och själf känt intresse för många. Så har hennes vänskapskrets under många växlande yttre förhållanden alltjämt vidgats. Länkarne i vänkedjan syntes henne kanske en eller annan gång väl många, men hvilken af dem skulle brytas ut och kastas bort? Hon höll verkligen af dem alla, dessa vänner; de representerade så många olika skeden af hennes lif, så många stadier på lefnadsvägen; vid somliga hade hon bundits af den gemensamma glädjens skimrande band, vid andra knöts hon af sorgens kanske ännu starkare trådar. — Hon fortfor således alltjämt att brevväxla med dem. Hon hade vant dem vid goda bref, glada, vänliga bref, däri hon alltid gaf något af sig själf, äfven om deras bref, hvilket rätt ofta hände, voro mer än lofligt magra. För att kunna hålla i med sin trägna brefskrifning fick den lilla frun nog göra rätt många uppoffringar af än ett, än ett annat slag. Ibland sitter hon och skrifer med en oroande känsla af, att hon kanske just då borde se till någonting i barnkammare eller kök; ibland tycker hon, att den oupphörliga skrifningen stjal bort så mången stund, som hon kunde behöfva till en uppfriskande, nyttig läsning i ett eller annat ämne; en annan gång åter känner hon sig så trött af detta utportionerande af sig själf till höger och vänster; hon vore nästan färdig undra, om hon själf ännu finnes till någonstädes hel och hällen.

En dag, då hon tog emot ett bref, var hennes första nästan ofrivilliga tanke: Redan svar igen! Och nu skall jag åter skriva! — Hon fasade öfver sin otacksamhet, öfver sitt svarta förräderi, men det var nu en gång så, denna tanke hade verkligen korsat hennes hjärna. Väl tvang hon hjärtat att göra afbön och handen att åter plita tillhoppa bref efter bref, men det blef alltjämt värre. Den där fula tanken kom igen, de ofta med möda och trötthet frampressade brefven blefvo så fadda och — värst af allt för hennes ärliga sinne — så osanna, och med förskräckelse märkte hon, hur denna förvända brefskrifning tärde icke allenast på hennes dagliga trefnad och ro utan t. o. m. på själfva vänskapen — på denna dyrbara skatt af vänskap, som de många brefven just skulle skydda och rädda.

Till all lycka för den lilla frun och för

den så starkt hotade vänskapen ägde dock hennes äkta man icke allenast det öfverlägsna förstånd, som kom honom att utropa de stränga kritiserande orden (se L. Hennings ofvan nämnda artikel), han ägde äfven denna hjärtats godhet, som förmår uppfatta och mildt bedöma de känslöstämningar, hvilka, i sig själfva goda, dock utan förståndets hämkraft ofta kunna leda till ett eller annat mindre godt resultat. Han förstod, att kvinnans rikare känslolif ofta spelar hennes förstånd mångt fult spratt, att hon i allmänhet har långt svårare att bryta med gamla vanor och gängse bruk än mannen. Och därför tillade han helt godmodigt:

»Du ser, vännen min, att detta sätt ej duger i längden; du och vi alla i hemmet förlora för mycket därpå och dina vänner vinna intet. Kan ditt trofasta sinne nu ej finna sig uti att offra några af dina korrespondenter, så försök åtminstone att minska bref-frekvensen. Gör t. ex. en öfverenskommelse med hvar och en af dina vänner, att ni ej skriva mer än en eller — låt gå! — två gånger om året till hvarandra. Skulle något särskildt eller oförutsedt inträffa, behöfver det ju därför ej vara belagdt med straff att skriva ett extra bref. Men låt ett, högst två bref om året vara normen.

Jag är viss om, att dina skrivelser härpå skulle vinna ofantligt i friskhet och innehållsrikhet. Du kommer ej utpumpad (förlåt!) och håglös till ditt skrifbord, undrande hvad du nu åter skall hitta på att skriva om, utan du kommer med en hopsparad, koncentrerad värme, med ett helt års större erfarenhet af glädje eller sorg, och antingen du bjuder vännen på en resumé af allt hvad det gångna året tillfört dig och de dina, eller du framhåller endast hvad som förefallit dig viktigast och mest ingripande, så ger du utan tvifvel med detsamma omärkligt och nästan omedvetet en bild af dig själf, af den förändring du undergått, af den utveckling du vunnit.

Och ett af brefskrifningens ändamål är väl just detta att kunna följa med denna åömse håll skeende förändring och utveckling, så att när de gamla vännerna en gång åter stå öga mot öga, de ej behöfva vara främlingar för hvarandra till sitt inre väsende, äfven om »den vännen som for ej är lik sig, då han kommer åter.»

Jag vet nog, att det är mycket lätt löpa till storms mot gamla fördomar och bruk, men ej alltid lika lätt att råda verksam bot mot det onda. Naturligtvis menar jag ej, att du på denna indragningsstat skall ställa mina gamla föräldrar och inte heller stackars syster Gerda i ensligheten därnere på landet; och inte — — svägerskan Bertha, som i sitt nuvarande ekonomiska betryck väl skulle tro, att du på något sätt såg henne öfver axeln; och inte — — — bror Herman ute i Amerika, som så väl behöfver dina vänliga bref på sin tunga stråt; och inte heller — — — gamla Kristin, som så troget vårdat oss alla och nu i sin lilla kammare hälsar dina bref som en solstråle; och inte heller — — —»

Men nu flög från talaren en förstulen blick till den lilla varelsen vid hans sida. Det var nog meningen, att hon aldrig skulle märka den där blicken, men de snabba ögonen fångade den tvärt, och så skälmaktigt logo just nu dessa ögon, att den förståndige äkta mannen brast ut i ett godt skratt, måhända med en den allra minsta lilla tillsats af förlägenhet.

»Det var då märkvärdigt,» fortsatte han,

»att jag aldrig förr tänkt på, hur många bref du verkligen har att skriva äfven för min skull!»

»Och dem jag skrifer så gärna, så gärna, nog vet du det!» utropade vår lilla fru med en trovärdig blick i de nyss så skälmska ögonen. »Det fattades bara, att du, som sträfvar och arbetar för oss hela dagen och inte ens har dina kvällar ostörda, därtill skulle plåga dig med brevskrifning; ty du tycker det är en plåga, medge det! — Nej, jag skall skriva brefven, och du får läsa svaren; det tycker du om. För resten, alla de där brefven, som du radade upp, kunna ju räknas till familjebrefven, och de få ju vara banala — åtminstone ibland. Så dem skall jag nog reda mig med.»

»Ja, du är ett mjukt litet band, som håller oss alla samman, och gifve Gud, att du alltid måtte förblifva det!» sade den stränge mannen, nu vorden helt vek om hjärtat.

Margit.

Från Iduns läsekrets.

»Gamla familjeflickor.»

(Med anledning af Elvira's uppsats i nr 14.)

Goda Elvira! Hjärtligt tack för ert vänliga intresse att vilja förbättra de »gamla familjeflickornas» ställning, eller rättare, söka skaffa dem en sådan. Jag vill nu ej tala om dessa fåfånga, ytliga och sladdrande damer, hvilka förnöta sitt lif med att springa på visiter eller vara »rysligt flitiga» med onödiga fantasiarbeten, de äro ej värda en aktad ställning; utan jag menar dessa goda och arbetsamma kvinnor, som med eller mot sin vilja blifvit »gamla familjeflickor».

De äro förbisedda, icke allenast i samhället, utan äfven i familjen.

Ni misstar er dock om orsaken härtill. Det är icke deras ogifta stånd, som föraktas, — så gammalmodiga åsikter har ingen nu för tiden — det är deras icke aftönade arbete, som anses alldeles värdelöst. Den, som icke förtjänar penningar, anses ej heller förtjäna erkännande, knappast tacksamhet.

Här ett exempel bland många. Uti en familj finnas tre medelålders döttrar, däraf den ena är gift, den andra är telegrafist, och den tredje ägnar sig åt arbetet i föräldrahemmet. Modren är sjuklig och gammal, behöfver jämn tillsyn och sällskap, deras enda tjänstflicka är okunnig, Hilda får därför ständigt öfvervaka, oftast själf förrätta alla sysslor i hemmet. Hon lagar maten, bakar, stryker, städar och håller i ordning familjens kläder och linneförråd, är dessutom ofta »hjälp» hos syster Fanny eller »svägerskan», när dessa hafva sömnad, byk eller annat stök. Med ett ord, hon utöfvar ständigt en nyttig och oegennyttig verksamhet. De nöjen, som bjudas henne, bestå mest uti att roa syskonens småbarn eller att underhålla ett par gamla tanter, som hälsa på mamma emellanåt.

Hilda är intelligent, med vaket intresse för dagens frågor och skulle bra gärna vilja vara med i någon förening för välgörenhet eller litterära intressen eller a. d.

Men skulle hon verkligen få tid härtill, hon som jämnt och ständigt skall vara tillstädes för alla och för allt där hemma! Hon är ej så lycklig som syster Gärda, telegrafisten, som har ett bestämdt arbete på bestämda timmar och sedan är fri att söka förströelse inom eller utomhus. Familjen har alls inga anspråk på Gärda, »hon har ju sitt arbete och behöfver så väl sin lediga tid till hvila eller förströelse.»

Annan sak är det ju med Hilda, hon har ju intet »arbete». Om någon främmande tilläfsventyr skulle påpeka, att Hilda nog får »sträfva» mycket i hemmet, så heter det strax af familjens medlemmar och dess bekanta: »Ja, Hilda är nog snäll och hjälpsam, men så har hon ej heller något annat att göra.»

Bror Karl, studenten, tycker också, att syster Gärda är betydligt »styfvare» än syster Hilda, ty den förra har ju lön och kan »viggas» bonom en och annan tia, när det kniper. Detsamma tycker den gifta systern; det är utmärkt bra att ha Gärda att tillgå, när det fattas i hushållskassan.

Sådan hjälp kan Hilda aldrig lämna, ty hon har inga penningar; hon måste be pappa om hvarje krona och det är minsan inte roligt, gubben är visst snäll, men har mycket svårt att begripa, hvar till ett fruntimmer behöfver penningar, då hon har »allting fritt hemma».

Hildas jämnåriga och forna skolkamrater, hvilka nu äro lärarinnor, kontorister e. d., se medlidsamt på henne och beklaga, att Hilda, som var så duktig i skolan, »rakt ingenting blifvit af, ingen verksamhet har.» Ty att laga mat, baka, sy, sticka och stryka etc. äro så tråfliga sysselsättningar, att de ej få hedras med namnen »arbete» eller »verksamhet».

Visserligen hör numera till god uppöstran att efter slutad skolkurs genomgå en mer eller mindre fullständig hushållskurs, men att sedermera praktisera och utvidga dessa kunskaper kommer ej i fråga. Att stå vid spisen eller strykbordet är ju så trivialt och tyder på brist på »högre» kunskaper och ideella intressen.

Alltså, först när ett väl utfördt kroppsarbete anses lika hedrande för en människa som tankearbetet, kunna de goda, gamla familjeflickorna få rättvisa och en aktad ställning. *Elbe.*

* * *

Till Elvira!

För någon tid sedan var jag bjuden på middag hos en fin och bildad familj. Vid världens sida satt en medelålders »familjeflicka», medan vi fruar fingro sitta längre ned.

Med förvåning såg jag, hur värd och värdinna täflade om att utmärka den ensamma fröken. Plötsligt slog det mig, att detta var första gången jag i sällskapslivet sett kvinnan uppskattad. Det föll som fjäll från mina ögon, jag såg klart, att hvarje gång jag i sällskapslivet blifvit hedrad, var det ej jag, utan min man, och ej ens han, utan hans rang, som blifvit ärad.

Från den dagen gör jag ej mera någon skillnad mellan mina gifta och ogifta väninnor. Ja, det är mig kärare att få visa de ogifta artighet, ty jag förstår, att då jag så gör, höjer jag mitt eget värde.

För öfrigt tror jag, att Elvira misstager sig, då hon ber andra åtaga sig »familjeflickans» sak. Hon kan nog hjälpa sig själf. — Andras aktning är god att ha, men det finnes något, som är bättre, och det är själfaktning. Mer än en fru lider af brist därpå. *En fru.*

Ur notisboken.

Dödsfall. Fru Charlotte Annerstedt, född Cederström, afled i Strängnäs den 20 dennes i en ålder af 83 år. Hon var änka sedan år 1880 efter biskopen öfver Strängnäs stift, teol. doktor Thure Annerstedt.

*

Svensk kvinnoströjd vinner ofta nog äfven i utlandet glädjande segrar. Så har en landsmaninna, fröken *Hildur Myrin*, hvilken redan vid länsutställningen i Karlstad 1890 för arbeten i träskärning erhöill 1:sta pris och guldmedalj, sedermera bosatt sig i staden Ayr i Skottland och där vunnit stort erkännande och talrika elever för sin vackra konst. I en täflan i träskärning, anordnad af tidskriften »Home Notes», har fröken Myrin just i dagarne förvärfvat sig första priset.

Teater och musik.

Kungl. operan. Tack vare den lofvärda, om äfven rent tillfälliga, utvidgning med en dramatisk afdelning, som vår opera i dessa dagar vunnit genom association med *August Lindberg* och hans sällskap, tillskyndades oss i tisdags kväll åter njutningen af ett diktverk, hvars rykte gått långt före dess uppförande på stockholmsk scen. Den publik, som här intresserar sig för modern dramatisk alstring, bör sannerligen känna sig erkänsam, när en dylik »lycklig omständighet» på vår annars skälligen stereotypa sceniska matsedel kastar in en *primeur* från den stora europeiska diktningens bord. Och så länge den institution, som närmast borde värda sig om att i dessa stycken hålla Sveriges hufvudstadspublik *au courant*, framhårdar i sin maktfullkomlighet, lönar därvid föga att förtryta, det landsorten ofta nog före oss bjudes till gästabad.

Gerhard Hauptmann är ett af det unga Tysklands fullödigaste literära namn, och hans dramatiska drömdikt »Hannele» förvärfvade, då den i fjol först uppfördes på Schauspielhaus i Berlin, en sällsynt framgång genom det ideella uppslag till en modern lyrisk scendiktning, det innebär. Inom ramen af det döende, förskrämda fattigbarnens feberdrömmar har författaren med än hjärt realistiska, än skärt sagoskimrande färger förmått innåla minnena från hennes hårda yttre öde jämsides med bilderna från hennes naiva och dock så rika fantasilif och därvid sammangjutit det hela till en harmoni af egendomlig, mystiskt gripande kraft.

I hög, i nästan uteslutande grad uppbares det ovanliga styckets stämning af Hanneles, den stackars döende flickans, framställarinnas, och fru *Gabrielle Tavaststjerna* — maka till den kände skriftställaren — hvilken som gäst gaf denna roll, visade sig synnerligen lämpad att förläna illusion åt den rörande barnagestalten. Hon har ock redan i Helsingfors rönt det varmaste erkännande för denna sin framställning, och äfven här gaf sig publiken hän i oförbehållsam hyllning.

Samtliga öfriga figurer stå i andra planer och fordra snarare ett halft stiliseradt, dämpadt utförande än någon kraftigare individualisering för att rätt sammansmälta i drömmens förtonande färger — hvilket ock i det hela lyckligt iaktogs. Ett par, tre af de mera realistiska bifigurerna, Hanneles fader och fattighusets invånare, skisserades i skarp drag och kontrasterade med god verkan.

Den af en ung finsk tonsättare, *K. Flodin*, komponerade musiken föreföll ganska obetydlig, men spelade också för det hela en föga väsentlig roll.

Ett nytt gästspel förestår å k. operan, i det från Tyskland hitväntas den framsättande lyriske tenoren *Emil Götze*. Gästspelet tager sin början någon af de första dagarne i maj och lär komma att bland annat upptaga titelpartien i »Profeten» och »Lohengrin» samt don José i »Carmen».

K. Dramatiska teatern. Skådespelerskan vid denna teater, fru *Ottilla Littmarck*, väl känd för den teaterälskande publiken genom många duktigt och talangfullt gjorda roller, gifver om söndag matiné å Dramatiska teatern. Programmet upptager *Marco Pragas* 1-aktsdrama »För-rädd», hvari fru *Seelig-Lundberg* och hr *Skånberg* på ett utmärkt sätt lösa sina verkningfulla uppgifter; vidare monologen »Clary mot Clary», som utföres af den mycket lofvande eleven fröken *Adamsen*, en syster till den framstående skådespelerskan fru *Hofving*, samt till sist *Heibergs* oförbränneliga vådevill »De oskiljaktige», i hvilken matinégifverskan själf uppträder. Den 13-åriga *Karolina* spelas naturligtvis fortfarande af fru *Hartmann*.

Vasateatern har gjort formlig succés med sitt återupptagande af den oförlikneligen offenbachianen »Orfeus i underjorden» och detta välförtjänt, ty såväl den briljanta uppsättningen som det schwungfulla utförandet måste högeligen lofordas. *Emma Bergs* Evrydice är en ny seger till de många, som den alltjämt framåtgående, intagande artisten tillvunnit sig under detta senaste spelår; hennes föredrag af dryckessången i sista akten var fullkomligt elektriserande. Herr *Stenson* som Pluto nådde också ett litet steg högre än i tidigare uppgifter. Den unge sångaren arbetar tydligen med både allvar och framgång. Hr *Ringvalls* Jupiter var alltigenom präglad af smittande godt lynne, och särskildt gjordes den bekanta flugscenen med berömvärd liflighet och fart. Orfeus och Styx ha vi visserligen sett bättre företrädare än nu af resp. hr *Pettersson* och *Kellberg*, men de skände därför visst icke bort sina uppgifter.

För öfrigt var hela Olympen på det förträffligaste representerad, hvad såväl kvinnlig ungdom och fägring som karlavulen kraft vidkommer, körer och ensembler gingo med sammanhållning och kläm och dräkter och dekorationer glänste af fraicha färger.

Vi kunna med godt samvete uppmana alla operetvänner att ej försumma detta program, som lär vara direktör *Varbergs* afskedstagande från den fleråriga, förtjänstfulla verksamheten å Vasateatern. Hvad nytt och godt en stundande säsong än kan komma att bjuda oss från dessa tiljor, skola vi dock ofta med uppriktigt saknad minnas de många glada stunder den *Varbergska* æran skänkte oss.

Hr *Stenhammar* och *Bäcks* tredje musikafton ägde rum i tisdags efter ett särdeles intressant program, som uteslutande upptog kompositioner af *Joh. Brahms*. Konserten inleddes med en hvad instrumentsammansättningen beträffar, som vi tro, enastående trio för pianoforte, violin och valdhorn, förtjänstfullt utförd af hr *Stenhammar*,

Aulin och *Almgren*. Hr *Bäck* spelade erkännansvärdt ett par ballader och intermezzi samt en rhapsodi; men ännu större erkännande förtjänar hr *Stenhammar* för sitt förträffliga utförande af fyra mindre pianonummer. Programmet afslöts med ett ståtligt nummer, nämligen variationer öfver tema af *Jos. Haydn* för två pianoforte, utförda af de båda konsertgifvarne. Därjämte föredrogos fyra sånger af fru *Edling*, af hvilken den sista, en liten förtjusande vaggvisa, måste omtagas. Alla de uppträdande rönt lifligt bifall af den ganska talrika publiken.

Tivoli, det välbekanta förlustestället å *Djurgården*, öppnar i morgon, lördag, åter sina portar.

Tant Lottens norska resa.

Berättelse för Idun

af

Vera Verle.

I.

Någon egentligen gammal »tant» var hon ej, men icke heller i den allra första ungdomen, hon var hvarken ful eller vacker, icke lång till växten och icke ovanligt liten, långt ifrån dum, men ej heller af något sällsynt snille, kort sagdt, hon var ett helt vanligt människobarn, sådana man ser i dussintal på våra gator, utan det ringaste märkvärdigt i sitt yttre. Till allt detta hade hon fått det mycket alldagliga namnet *Lotten*, som väl egentligen härstammade från det ståtligare »*Charlotta*»; men föräldrar och skolkon hade i alla tider sagt »*Lotten*», och så småningom hade en hel liten barnskara vuxit upp, som lärt sig att säga »tant *Lotten*» — alltså fick det blifva därvid.

Hennes lif hade också förflutit utan några anmärkningsvärda tilldragelser, åtminstone ej hvad man i dagligt tal förstår härmed. Hennes föräldrar hade båda dött tidigt, likaså hennes enda syster, och nu hade också brodern efter en långsam, tärande sjukdom dukat under. De senaste åren, efter det hon blifvit fullvuxen, hade *Lotten* tillbragt med denne broder, hvars hushåll hon skötte, och hon hade blickat framåt mot en rad af lugna, lyckliga år vid hans sida i det lilla hemmet i hufvudstaden, där brodern hade sina ämbetsgöromål och där hon själf bidrog till hemmets underhåll genom att gifva privatlektioner.

Nu var brodern död — hon stod ensam; hur fullkomligt ensam hon var i världen, anade säkert ej de flesta, som sågo den sorgklädda lärarinnan med det blida ansiktsuttrycket och de lugna, vänliga ögonen. Ty att vara ensam i världen och bära denna ensamhet utan bitterhet, missmod och klagan, det är en konst, som för de flesta är förborgad. Men *Lotten* hade lärt denna konst i en högre mästaresskola.

Det är sant, att när brodern togs ifrån henne, sjönko de eljes så flitiga händerna i modlös förtviflan i hennes sköte, och till hennes läppar trängde ofrivilligt den frågan: »Hvarför kunde jag ej få dö i hans ställe? Han är så ung, så lefvande: mig behöfver ingen och jag är till ingen nytta i världen!» Men det var blott för ett ögonblick, som denna sinnesstämning varade: lifvet stod där med sina kraf, Gud hade velat, att hon skulle lefva, och lefva måste och kunde hon.

Lotten var en alltför harmonisk och viljekraftig natur för att länge duka under för smärtan. Hon kände, att det nu berodde blott på henne själf, om framtiden skulle blifva något mer än en ödlig sida i räkenskapsboken med dess »utgifter och inkomster»:

Extra fin Marsala

(Qualité Inghilterra) härstädes lagrad sedan 1891. Vid undersökning af härv. handelskemist befunnen enl. analys fullgod. Pris kr. 1:25 pr butelj. Finnes endast hos

K. A. Nydahl & C:o
Stockholm, 2 Stureplan 2
Riks- och Allm. telefon.

Vasagatan 8
 Belrages Pensionat & Hôtel, Stockholm nära Centralstationen.
 Stockholm, är nu flyttadt till Vasagatan, vid Centralstationen, mitt för Jernvägsparken och Nils Ericsons staty, alltså det centralaste och vackraste läge i Stockholm. Rekommenderas i den resande allmänhetens benägna åtanke.

Tandläkare dr Geo. Forssmans
 nya preparat för tändernas vård:
Tandpulver, två slag, Tandpasta, Tandtinktur
 Annas & de bästa apotek i partymästare o. hos
 hrr handlande. Partymästare för Sverige hos
 Stockholm,
Bendix, Josephson & C. O., 11 Regementsg.

förhållanden, hvilka hon i rent materiel mening icke heller hade att förbise.

Hon visste, att det kapital, som gifvits en hvar af själskrafter, icke är ämnadt att läggas i en svetteduk. Hon hade nu ingen i världen att lita på i fråga om understöd, alltså gällde det arbete, och det med frimodigt sinne och af alla krafter.

Hennes arbetsfält låg klart: lärarinnekallet. Därför hade hon både begåfning, tillräckliga kunskaper och hvad mer var; hon hade sin lust och glädje i att undervisa.

»Jag kan icke nog tacka Gud,» sade hon ofta, »att just detta har blifvit mitt kall. Tänk, om jag skulle vara tvungen att förtjäna mitt uppehälle med att sy kläder eller brodera — huru mycket tyngre och enformigare skulle det ej känts! Men att vara tillsammans med barnen är ju mitt högsta nöje, och kan jag lära dem något godt, så lever jag väl icke alldeles onyttig här i världen.»

Så förföt då hennes lif, under trägna plikter och icke utan bekymmer. Hon plågades ofta af en svår huvudvärk, som varade i flere dagar, och under hvilken tid både undervisningen och allt annat var henne en börda. Små bekymmer växte till höga berg af svårigheter, och lika mörkt som det då var i hennes lilla rum med de nedfällade gardinerna, lika mörkt såg det ut i hennes hjärta. Men dessa tider, dystra som de voro, hade sin öfvergång, och därefter sken solen lika klart och världen syntes henne dubbelt så full af kärlek och glädje som förut.

Men icke en gång hennes arbete var en vandring på idel rosor. Somliga barn voro förskräckligt olärliga, och föräldrarna voro genast färdiga att välta skulden därför på

lärarinnan; stundom hade hon färre lektioner än hvad hon behöfde för att uppehålla sig, och så var där alltid sommaren — den långa sommaren, utan någon som helst förtjänst, då det gällde att knappa in och lefva på besparingarna från vintern. Det är nu en gång så med privatlektioner: man betalar per gång och lämnar lärarinnan att se sig om under mellantiderna.

I detta sträfsamma lif hade Lotten vissa särskilda ljuspunkter, som spreda sin glans öfver det hela. Den största och förnämsta af dessa voro de stunder, som hon tillbragte med besök hos de fattiga och sjuka, något som, huru sällsamt det må låta, kunde sprida ljus öfver en hel vecka i sender. Så hade Lotten äfven sina vänner, kära, trofasta vänner, hvilka höllo af henne, hvarken för hennes utseendes, hennes ställnings eller hennes penningars skull — hade de sett på sådant, så skulle de säkerligen ej bekymrat sig om Lotten — utan för hennes egen skull. Mången gång var hennes lilla rum fyllt af vänliga, glada ansikten, och lika ofta var Lotten bjuden att tillbringa aftonen i en eller annan familj af sina vänner, där hon kunde vara viss om att mötas af ett innerligt »välkommen» från stora och små.

Utom dessa glädjemöten ägde hon ännu ett alldeles särskildt. Det hette: resa! Det finnes väl icke många människor i världen, som rest så mycket och med så vaket öga som Lotten. Hon kunde berätta om Italiens, Rhenflodens, Algiers och Spaniens härligheter, och hon var lika hemmastadd på Amerikas savanner som bland vårt eget lands forsar och furuskogar. Och när hon skildrade Venedigs svala laguner eller Romas marmor-

kolonner, när hon förde sina åhörare öfver de gnistrande alperna eller till Londons oerhördt trafikerade gator, var det som följde man själf med och hörde gondolierernas sång eller bruset och suset från jätttestaden — allt stod så lefvande för sinnet. Men Lotten icke blott beskref orterna, hon visste också att berätta hvad som där tilldragit sig; hon framtröllade bilderna af hugenottförsamlingen mellan Cevannernas klippor, eller tsar Peters böljande skaror framtågande genom gatorna i Moskwa med dess förgyllda kupoler — och hennes ögon strålade, hennes kinder glödde under berättelsen.

»Har tant varit öfver allt?» — »Men tant Lotten, har du upplefvat allt detta?» afbröto henne barnen mer än en gång — och med detsamma förflyttades Lotten tillbaka inom de fyra väggarna af sin anspråkslösa kammar.

»Nej — upplefvat det har jag inte precis,» svarade hon, »men jag har läst därom i böcker.»

»Har tant inte heller sett alla de vackra ställena — bergen och floderna och städerna — som tant berättade oss om?»

»Jo, dem har jag sett,» genmälde Lotten triumferande, »åtminstone de flesta.»

(Forts.)

Innehållsförteckning.

Från årets »salonger» af *Claes Lundin*. (Med tre porträtt). — Kung Drömmare; poem af *Karl Erik Forsslund*. — Tjänareförsäkring. — Att skiljas . . . Af *Prore della Nova*. Öfers. för Idun. — En studentskeförening. — Familjebref och hjärteband; af *Margit*. — Från Iduns läsekrets: »Gamla Familjeflickor». — Ur notisboken. — Teater och musik. — Tant Lottens norska resa; berättelse för Idun af *Vera Verle*. — Tidsfördrif.

Tidsfördrif.

Redigeras af *Sophie Linde*.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Logogryf.

Jag står så kall och så stolt och fager,
I konstsalongen, i solljus dager.

Jag är så vacker att se uppå,
Och män'skor komma och män'skor gå.

På mig ej inverka män'skors öden.
Så varm som lifvet, så kall som döden,

Jag står här blottad och sinnligt skön,
Dock ren och kysk som en barnabön.

Ej rör mig människors bifallsny,
Ej heller afundens etterspy.
Af tio bokstäfver du mig får
Och redan känner mitt namn, jag spår.

Hvem står dig närmast i hela världen?
Hvad mest behöfves på krigarfärden.

Hvad smakar bra, då man hungrig är?
Säg mig en rätt som du sockra plär.

Näm mig två »ting» hvarje fartyg här.
Och så en månad som nyss var här.

Gemensamt namn på ett visst slags karlar.
Och där en konung till dessa talar.

Hvad inger fasa och skräck hos alla?
Hvad gör att vågor på hafvet svalla?
En stad som lockar och tjuisar sinnen,

Så rik på sagor och gamla minnen.
Så hoppa öfver till lägsta prosan
Och styr till färeigionen kosan

Och sök bland honorna hela raden.
Där godt man trifs, nämn den lilla staden.

En socken, känd öfver Sveriges rike.
En liten skälm som ej har sin like.
Säg mig ett gossnamn, ett flicknamn ock.

Hur svart negrinnans så hy som lock?
Hvad bör du Olle i grinden göra?
Och så ett djur som du snällt kan köra.

En brunnen stad uti Österland.
Hurdan' är tiggarns utsträckta hand?
Hvad du bör söka i troget bröst
Behålla varm intill lifvets höst.
Och hvad du säkert då får i döden,
Hur än de växlat, de skilda öden.

Amalia.

Charad.

En kväll jag tog mig en promenad,
Och ljum kändes vinden kring mig spela.

Då fick jag mitt första på en mitt hela.

Med anledning därpå jag gick åstad
Som en mitt andra och skref en — charad.

F. M. C.

Korsgåta.

En egenskap mitt första är,
Som ärbarheten väcker,
Men omvänt det uti sig bär
Hvad brottslingen förskräcker.

Mitt andra uti Floras ätt
Som drottningar syns flamma
Och omvänt, om ni gissar rätt,
Blir det — precis det samma.

Mitt tredje gjorde grannens katt,
När han stöp i en källa,
Den omvänt är, bär på en skatt,
Som kan oss göra sälla.

Johannes.

Springare-gåta.

du	re	en	om	säg	kvä	för	dan
vä	sa	om	arf	na	stum	spig	net
strand	säg	na	och	der	min	de	pet
vi	våg	ka	den	och	som	håg	lar
ri	än	ker	lar	mång'	i	hop	ti
af	fä	li	go	hvarf	kom	i	i
ga	dess	vi	vac	mä	fä	de	du
der	man	fria	sjung	fin	skog	mer	gel

Liten kedjegåta.

Jag kan skänka svalka, jag kan äfven värma. Utelämnas min sista bokstaf så är jag en beklädnadsper-sedel, men med den och den föregående är jag ett bibliskt konunganamn.

Barbro.

Palindrom.

En flod det finns i Ryssland, som ifall dess namn vänd's om,
I samma stund förvandlar sig
Till hemvist, icke blott för dig,
Men ock för möss och fåglar små,
M. m. — m. m. — Nå, säg mig då —
— — Hur skall man det förstå?

Eolus.

Lösningar.

Kapselgatan: Kreta, Modena, Stege, Hang-ö, Ob, Enns, Thames, Saima, Verden, Ning-po, Tanger, Köthen, Vermont, Niger, Bangkok, Usedom, Viddin.

Charaderna: 1) Sillsallat, 2) Humla.

Diamantgatan: 1) c, 2) ark, 3) agera, 4) Cremona, 5) krona, 6) ana, 7) a.

Ordförvandlingsgatan: Långsam, Albertina, universitet, ränksmideri, alt-fiol, fantasilid, intrassla, tabernakel, idegransfrö, Nördlingen, gräfsvin, hekatomb, ormbunke, formulär, Falköping — Laura Fitinghoff, Mathilda Lönnberg.

Ijyllingsgatan: September; Selinda, Evelina, Paulina, Therese, Eulalia, Mariana, Barbara, Eufemia, Rosalie.

Kvadratgatan: Läst, ärtä, stoi, tala.

